

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO

Licealna knjižnica,
Ljubljana

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gradišče štev. 17/1. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri čem Ljubljana. — Uradu v Ljubljani 11.953. — Številka telefona 552. Naročnina za ozemlje SHS: letna K 180, za pol leta K 95, za četr leta K 50, mesečno K 20, za inozemstvo mesečno K 10 več. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IV.

LJUBLJANA, dne 17. septembra 1921.

ŠTEV. 98.

Kolki in neposredne pristojbine.

(Nadaljevanje)

2. Pri pravnih poslih, kjer se ne gre za nepremičnino, temveč za premičnino, za denar, za terjatve itd., je treba plačati pristojbino samo takrat, če se naredi kaka pravna listina, to je listina v ta namen, da služi nasproti onemu, ki jo podpiše, ali nasproti poblastitelju v dokaz.

Pri ustanovah je plačati pristojbino vendar ne glede na okoliščino, ali se naredi kaka pravna listina ali ne. Ravno to velja tudi za dobavne, gradbene in druge delovne pogodbe z vojaškimi oblastmi. Tudi tu je treba plačati pristojbino za dobavno, gradbeno ali za delovno pogodbo in pristojbino za pobotnico ne glede na to, ako se naredi kaka listina ali ne.

Družbe, zavodi in osebe, katerim se je dovolilo izjemoma, da smejo gotove vrste pristojbin namesto v kolkih, kar neposredno plačevati, morajo plačati pristojbino ravnotako tudi takrat, če se v dotičnih zadevah ne naredi nikakih listin.

3. Zapuščine in sploh vsi prenosi premoženja za slučaj smrti.

4. Izpričevala (svedočbe) in potrdila.

5. Knjige trgovcev in obrtnikov.

6. Pismene ali protokolarne opozoritve, vloge ali prošnje zasebnikov na kralja, na narodno skupščino, na oblastva in urade; ravno tako tudi priloge.

7. Vpisi v javne knjige (n. pr. v zemljiško knjigo).

8. Uradni odpravki (certifikati, dovolila, odločbe, razzodbe, prepisi itd.) in različna uradna poslovanja.

9. Vstopnice k zabavnim prireditvam.

10. Uporaba vozil (avtomobilov, fijakerskih voz), biljardov, igralnih kart in domin.

11. Objave in reklame v svrhu dosege materijelne koristi.

12. Uradni razglasi v uradnih listih, ako se tiskajo v zasebnih zadevah.

2. Koliko vrst pristojbin imamo.

Pristojbine so trojne vrste:

1. stalne (neizpremenljive), na pr. 50 par, 1 dinar, 10 dinarjev.

2. Lestvične, to je one, ki se ravna po eni ali drugi od štirih lestvic.

3. Odstotne pristojbine (na pr. 1%, 5%).

Lestvice je poznal avstrijski pristojbinski zakonik tri, namreč lestvico I., II. in III. Srbski zakon o taksumu pa je poznal samo eno lestvico, namreč ono za menjico, ki se je s 1. septembrom 1921 uvedla z izpremenjenimi zneski tudi ta za Slovenijo. Na ta način imamo sedaj 4 lestvice:

1. Lestvica za menjice.

2. Lestvica I. za pristojbine, ki jih plačujejo v smislu § 4 zakona z dne 21. maja 1873 drž. z. št. 87 posamezne pridobitne in gospodarske zadrage pri svojem poslovanju ali pa, ki jih plačujejo nekateri denarni zavodi v smislu tar. post. 36 avstr. pristojb. zakona za predujme na vrednostne papirje.

3. Lestvica II. za navadna dolžna in odstopna pisma in za nekatere druge listine.

4. Lestvica III. za dobavne pogodbe in nekatera druga pisma, ki jih bomo pozneje posebej navedli.

Lestvica za menjice je sledeča:

do	300 D	do	D	0.60
preko	300 D	do	600 D	1.20
»	600 »	»	1200 »	2.—
»	1200 »	»	2000 »	4.—
»	2000 »	»	3200 »	6.20
»	3200 »	»	5000 »	9.80
»	5000 »	»	6800 »	13.20
»	6800 »	»	10.400 »	19.—
»	10.400 »	»	14.000 »	25.—
»	14.000 »	»	20.000 »	34.—
»	20.000 »	»	26.000 »	43.—
»	26.000 »	»	32.000 »	52.—
»	32.000 »	»	38.000 »	61.—
»	38.000 »	»	44.000 »	70.—
»	44.000 »	»	50.000 »	79.—
»	50.000 »	»	60.000 »	94.—
»	60.000 »	»	70.000 »	109.—
»	70.000 »	»	80.000 »	124.—
»	80.000 »	»	90.000 »	139.—
»	90.000 »	»	100.000 »	154.—
»	100.000 »	»	125.000 »	192.—
»	125.000 »	»	150.000 »	230.—
»	150.000 »	»	175.000 »	268.—
»	175.000 »	»	200.000 »	306.—
»	200.000 »	»	250.000 »	382.—
»	250.000 »	»	300.000 »	458.—
»	300.000 »	»	350.000 »	534.—
»	350.000 »	»	400.000 »	610.—
»	400.000 »	»	500.000 »	760.—

preko 500 dinarjev vsakih 1000 dinarjev še po 1 dinar. Znesek izpod 1000 dinarjev se jemlje za popolnih 1000 dinarjev.

Po tej lestvici je kolkovati sedaj menjice ne glede na to, za koliko časa so izdane. Uporabljati se smejo pa samo ustrezne uradne golice, sicer se smatra, da taksa ni plačana ter se kaznuje stranka z dvajsetkratnim zneskom celokupne takse poleg redne takse.

Bivše avstrijske lestvice I., II. in III., katerih uporaba je vsled novih določil že zelo omejena, bodo, kakor je videti, prej ali slej ukinjene. V veljavi so sedaj one, ki jih je določila cesarska naredba z dne 28. avgusta 1916, drž. zak. št. 281. Trgovski list je prinesel prave, sedaj veljavne lestvice že dne 14. maja 1921 v številki 40. V kolikor so navedene v koledarjih kake druge lestvice, je samo pomota. Kdaj je uporabljati še eno ali drugo teh lestvic, povemo pozneje, kadar pridemo do podrobnih določb.

Glede odstotnih pristojbin je opomniti, da se okroži odmerena podlaga vobče vselej na 40 K, pri čemur se vzame znesek 2 K ali več kot poln, zneski izpod 2 K se pa kar izpuste.

Ako znaša odmerena podlaga na pr. 445 K, se okroži na 480 K; ako znaša 441 K se okroži na 440 K. Ako bi znašala denarna podlaga manj nego 40 K, se nič ne okroži.

Manj kakor 5 par ne sme znašati nobena pristojbina; vzeti jo je toraj najmanj z 20 vinarji. Sploh je zaokrožiti prav vsako pristojbino navzgor na celih 20 vinarjev.

Pristojbine se plačujejo na dvojen način:

1. v kolkih,

2. neposredno, t. j. v gotovini.

3. Kdaj je plačati pristojbino v kolkih in kdaj v gotovini.

Stalne in lestvične pristojbine se morajo plačevati odslej, ne glede na njih višino brezpogojno in edino v kolkih v naprej.

Pri odstotnih pristojbinah je pa razločevati tri slučaje:

1. Prenosi nepremične imovine (n. pr. kupne pogodbe, dediščine, sodne odločbe in poravnave, kolikor se nanašajo na prenos nepremične imovine

2. Zemljeknjižno zavarovanje.

3. Vsi drugi primeri.

V primeru 1. morajo stranke same zbrati in izročiti davčnemu uradu vse za odmero pristojbine potrebne podatke s prepisom listine vred. Ako se je obravnavala zadeva pri sodišču, napoti dotičnika sodišče samo z vsemi podatki vred, da gre k davčnemu uradu in plača tam pristojbino v gotovini. Davčni urad preračuni pristojbino, sprejme denar in izda priznanico (bodisi na originalu spisa, bodisi posebej). Ko se uveri sodišče, da je predpisana pristojbina resnično plačana, sme vročiti odločbo. Zemljeknjižna oblastva, ne smejo ukreniti ničesar, niti sprejeti spisa, dokler ni pristojbina plačana v celoti.

Pri zemljeknjižnem zavarovanju (primer 2.) se dopušča, da se opravi zaznamba za prvenstveno pravico zastave, ne da bi se plačala taksa (pristojbina) v naprej; toda v zemljiških knjigah se sme izvršiti vknjižba šele, ako se najkasneje v enem mesecu od vlozene zahteve predloži dokaz, da je predpisana taksa plačana; drugače se zahteva iz briše iz evidence.

V vseh drugih primerih (točka 3.) je plačati tudi odstotne pristojbine ne glede na njih višino brezpogojno in edino v kolkih v naprej.

Družbe, zavodi in osebe, katerim je dovolila finančna oblast, da smejo plačevati gotove pristojbine namesto v kolkih neposredno, se ravna glede dotičnih pristojbin še nadalje tako, kakor jim je dovoljeno.

Razvoj železniškega omrežja v Sloveniji.

(Po uradnih virih sestavil

I. Mohorič.)

(Dalje.)

Po pravilih je imela »Prva občna zavarovalna banka Slovenija« pravico izdati 3000 delnic po 200 gld., kar bi znašalo 600.000 gld. Toda upravni odbor je sklenil, da se vplača na delnico samo 40% in sicer po kurzu 85%. Tako so se oddajale delnice v imenski vrednosti 200 gld. faktično po 170 gld. in na to se je vplačalo samo 68 gld. učinkovitega denarja. Inseratna reklama po časopisih, razvita privatna agitacija in ponujane ugodnosti nakupa delnic, končno splošno podjetno razpoloženje in strast, ki so jo vzbujala fantastična pripovedovanja o uspehih in dividendah je premagala tudi našim ljudem prirojeno skepsa, privabila kmalu vrsto subskribentov. Živelimo smo takrat, pripoveduje Vošnjak, »v dobi, ko so delniška društva rasla kot gobe iz tal, na dunajski borzi pa se je razvila dotlej nezasišana borzna igra, ki je kakor opojna pijača vabila in mamila vse kroge prebivalstva. Na borzi so igrali zraven profesionalnih židovskih sleparjev najvišji aristokratije, veletržci in fabrikantje, zraven njih obrtniki, rokodelci in tudi mnogo žensk. Vsak dan so se ustanavljala nova delniška društva in za te delnice, ki včasih niso bile vredne piškavega oreha, so se ljudje kar trgali, jih podpisovali, vplačevali in zopet z agiom naprej prodajali drugim kalinom. In ta igra

je zastupila tudi province, segala je v vsa mesta in mesteca, na deželo in v hranilnicah varno naloženi denar se je vzdigoval ter je potoval na dunajsko borzo. Rothschild in kar je bilo židovskih denarnih mogotcev pa so stali na strani in gledali s sardoničnim smehom na te bachanalije in čakali na ugodni trenotek, da se vse podere in vsa gotovina zdrkne v njihove malhe. In ta trenotek je res prišel — začetkom maja naslednjega leta, je bil velikanski polom, ki je mnoge poprej imovite rodbine spravil na beraško palico in končal s samomorji osleparjenih žrtev.

Ob ustanavljanju banke »Slovenija« je bila borzna igra na vrhuncu in ljudje so hlastno segali po delnicah. Do septembra je imela »Slovenija« že 1000 delničarjev, ki so bili vplačali 175.000 gld. V prvi seji je upravni odbor imenoval uradništvo, pi. Treuensteina za upravnega ravnatelja ter Pirnata, dr. Zarnika in dr. Valento ter Ahčina za ravnatelje. — Ustanovni stroški pa so znašali 28.000 gld. Med slovenskim časopisjem pa je »Slovenski narod« zelo hladno nastopal glede banke »Slovenija«. To edino slovensko podjetje tedanje dobe je bilo vseskozi nesolidno zgrajeno in organizirano in ko je propadlo, je podkopalo med ljudstvom zaupanje in podjetnost, ker so s stotisoči gld. dinarji plačali prvi ponesrečen poskus, na katastrofi pa je žel in prevital tuj kapital. »Gotovo na 300.000 gld.«, pravi Vošnjak, »če ne več, so Slovenci izgubili pri tej nesrečni banki in le zaradi tega, ker banka ni omejila svojega področja na slovenske pokrajine, ampak se raztegnila na Hrvaško, Ogrsko in celo na Galicijo.« Neglede na to, da je banka v najnežnejši dobi, ko bi bila morala utrditi svoje domače pozicije, mislila na tako obširni teritorialni delokrog in da si je za novo poslovanje morala zvišati delniško glavnicu, se je srečala banka v drugih deželah in že na Štajerskem s konkurenco davno vpljanih domačih zavodov in se morala zato zadovoljiti kot tuja pri zavarovanju z manje varnimi objekti in »jeni židovski agenti na Ogrskem in Galiskem so hiteli prazniti njeno blagajno.

Začetkom 1873. l. je bilo bančno poročilo objavljeno v vseh slovenskih časopisih. Po njem je bilo subskribiranih 3451 delnic in od tega 3269 vplačanih po 80 gld.; dalje da je že 2960 polic oddanih in da razvoj poslovanja dobro napreduje. Banka je kupila v Ljubljani »o zgodbi« tri hiše, kamor je preselila svoje urade. Pridobila si je od ogrske vlade koncesijo tudi za ogrske province in sklenila ustanoviti generalne zastope v Pešti, v Novem Sadu, v Zagrebu, na Slovaškem — po samovoljnem ukrepu podpredsednika, ki je bil tudi v ostalih gospodarskih stvareh nezanesljiv in nesoliden kalkulacant. — Tradicionalni običaj, da mora imeti nekaj vrhen autoritativen patronat banke aristokrat, tudi »Slovenija« ni prezrla. Kneza Salma pa ni bilo nikoli blizu in vsé delovanje je vodil dr. Costa. Nenavadno lahko in hitro nabrali delniški kapital je zapeljal ravnateljstvo, da se je začelo spuščati v preobširno poslovanje in da je zavarovala najriskantnejše objekte v Galiciji in na Ogrskem, kjer so bili

požigi in požari na dnevnem redu, organi javne varnosti pa brezmočni v večini zasledovanj zločinov. Redno zavarovanje je bilo najbolj razvito v protipožarni stroki. In tako je na eni strani centralizacija prometa in umojezničnost poslovanja z zastopništvu, ki so predvsem videla v novem podjetju dobrodošlo priliko izbiti za malenkostno in še to brezvestno delo, kar največji dobiček, na drugi strani pa pomanjkanje prakse upravne sveta v bančni tehniki, v glavnem povzročili propad zavoda.

Ze na občnem zboru koncem maja 1874. so se čim dalje bolj oglašale in množile govorice, da pri banki ni vse v redu. Vlada je zahtevala, da mora vse uradništvo iz upravnega odbora izstopiti; bili so to Hermann, Stuehec, Pesarič in prof. Valenta. Nato je dal uradništvo dr. Costi zaupnico. Po časopisih so začeli svariti pred prevelikim zaupanjem, češ, da sedanje vodstvo žene podjetje naravnost v propast. Toda kljub vsem govoricam se je občni zbor mirno vršil. Dr. Costa je poročal v imenu predsedništva, da je oddanih 3689 delnic, vplačanih 3144 po kurzu 85% in 465 al pari, torej skupaj 250.992 gld. delniškega kapitala. V oddelku požarnega zavarovanja je bilo 5871 polic podpisanih in vrednost zavarovalnega blaga znaša 10 milijonov, zavarovanja pa 12 milijonov gold. Bleiweis je nasvetoval zahvalo, Vošnjak pa je prosil takrat, da bi se razen dohodkov navedli tudi stroški. Pozneje so se člani ravnateljstva in upravnega sveta vedno menjavali, iz česar se je že dalo sklepati na nevarnost položaja banke, ki se je po Costovih načrtih vedno slabšal. Koncem leta je poslal ravnatelj Treuenstein predsedništvu spomenico o kritičnem položaju banke, ko je bilo od tristo tisoč vplačanega kapitala samo še 45 tisoč v blagajni. Začetkom prihodnjega leta je sledil polom, ki je pokopal na desetletja vsak polet, vso prožnost slovenskega podjetništva.

Železniška manija predkrizne dobe se je bila razširila tudi na Kranjsko. V Ljubljani se je osnoval slovenski konsorcij rodoljubov za gorenjsko železnico, ki je na srečo pripadla veleposest. del. družbi Rudolfove železnice, in samostojna kurija za loško progo direktne zveze Celovca s Trstom. Ker je vlada favorizirala fuzijo lokalnih delnih prog v velike železniške družbe, so dobili koncesijo za gorenjsko železnico podjetniki Rudolfove železnice; loška zveza je po krizi, ki je bila sicer v naših oddaljenih pokrajinah mnogo manj destruktivna in mnogo poznejša, na leta padla. — Problem dolenskih železnic, ki so živle v navdušenih govorih naših poslancev, kot ena najglavnejših zvez na jug, so krizi za dolga desetletja propadle.

Podobno je bilo na Slovenskem Štajerskem. Podani že dovršeni načrti in detajlno konkretizirane osnove zakonov in vladnih predlog, so postali po krizi utopični, v kolikor niso že ob izbruhu krize izginili za desetletja z gospodarskega programa.

Število bančnih podjetij se je v kratki dobi treh predkriznih let potrojilo in v vseh mestih na deželi so že ustanavljali diskontne banke. V Ljubljani so ustanovili nemško »Krainische Eskompte-Gesellschaft« in Laibacher Gewerbank, obenem pa je štajerska diskontna banka iz Gradca razvila svojo filijalno mrežo po naših mestih — po krizi je došlo vse. Banke so padle v poldrugem letu na polovico, kakor so bile prej vzrastle. Štavnene banke, ki so se bile v štirih letih dvanajstkrat pomnožile, so se skrčile na polovico in hitrejši razpad je ovirala samo težava likvidacije, ker je bilo po krizi nemogoče aktiva realizirati. Železniška podjetja pa so presegla denarne moči provinc, oziroma lokalnih konzorcijev, ker so emitirali v enem samem letu za tedanje razmere ogromno svoto 120 milijonov goldinarjev. Industrijska podjetja so desetkrat pomnožila svoj kapital, a v enem letu po krizi je padel zopet za 70 milijonov gold. Vlada je skušala sanirati pašna podjetja s tem, da je pospeševala fuzije in skušala skonsolidirati

mala in slaba v velika finančna podjetja. A fuzije se je dalo izvesti, kakor pozneje podržavljenje, le z vzajemnimi žrtvami. Industrijska podjetja, katerih razvojna sila je soliden bančni kredit, so v centru izgubila večinoma kredite, ki so bili za obrat potrebni, in morala vstopiti v likvidacijo. Ustanovna kronika delniškega podjetništva navaja do leta 1886 delniških družb 907, od katerih jih je 527 (58.1%) zopet razpadlo in sicer 77 (8.49%) potom konkurza in ostalih 450 (49.61%) potom proustvoljne likvidacije. Neposredne posledice krize so bile 14.61% konkurzov in 85.39% likvidacij. Za naše pokrajine nudi statistika sledeč pregled delniških družb:

Na Štajerskem 22 ustanovljenih, 16 razpuščenih, ostalo po l. 1886 6.

Na Koroškem 5 ustanovljenih, 3 razpuščene, ostala po l. 1886 1.

Na Kranjskem 7 ustanovljenih, 3 razpuščene, ostale po l. 1886 4.

Na Primorskem 52 ustanovljenih, 23 razpuščenih, ostalo po l. 1886 29.

Odstotno jih je torej razpadlo na Štajerskem 73%, na Koroškem 60%, na Kranjskem 43% in na Primorskem 44%. Na Štajerskem so prišle štiri, na Primorskem ena v konkurz, ostale pa so vstopile v likvidacijo. Najostrejšje so bile posledice krize na Češkem, kjer je bilo 53 delniških družb v konkurzu, podobno na Solnograškem. Spekulacije ni mogla ustaviti niti mala predigra in polom 5 dunajskih bank, agrarne, diskontne, inozemske, ljudske in dunajske, leta 1869, nasprotno se je ustanavljanje l. 1871. skoro podvojilo in l. 1872. preseglo vsa poprejšnja leta. V štirih letih je poskočilo število od 104 delniških družb na 624, medtem, ko se jih je pozneje v enem cellem desetletju ustanovilo samo 114 in 481 razpadlo. O krizi razen te statistike ni treba nikakih drugih podatkov. Večina bančnih podjetij ni doživelo niti dveh let poslovanja, do l. 1878 jih je razpadlo 96 in sicer:

L. 1870 4, l. 1871 2, l. 1872 2, l. 1873 45, l. 1874 28, l. 1875 5, l. 1876 10, l. 1877 7.

Njih mortaliteta je znašala na Dunaju po 1. polovnem letu 14 bank ali 24.14% in v provincijah 4 banke ali 10.53%; po 2. poslovnem letu 21 bank ali 36.21%, v provincijah 12 bank ali 31.58%; v 3. poslovnem letu 11 bank ali 18.96%, v provincijah 9 bank ali 23.68%; v 4. poslovnem letu 5 bank ali 8.62%, v provincijah 7 bank ali 18.42%; v 5. poslovnem letu 2 banki ali 3.45%, v provincijah 5 bank ali 13.16%; v 8. poslovnem l. 2 banki ali 3.45%, v provincijah —; v 12. poslovnem letu 3 banke ali 5.47%, v provinc. 1 banko ali 2.63%. (Dalje prihodnjik.)

Pregled neposrednih davkov

s stališča novega finanč. zakona.

(Nadaljevanje.)

V. Rentni davek.

Ta davek smo deloma že obravnavali (v kolikor namreč zadeva podjetja, ki polagajo javne račune), in sicer zgoraj pod odstavkom »posebna pridobitina«.

Ta vrsta rentnine je prosta pribitkov in avtonomnih doklad. Pobira se le 100% ni enotni državni pribitek.

Taka rentnina znaša torej efektivno pri zadrugah, pri regulativnih hranilnicah in sličnih zavodih 3%, pri ostalih podjetjih, zavezanih k javnemu polaganju računov pa 4% od obresti hranilnih vlog.

Imamo pa še eno vrsto rentnine. To je rentnina, ki se odmerja na podlagi zadevnih napovedi.

Odmerja se ta vrsta rentnine n. pr. od obrtnih zakupnin, obresti, posojil itd.

Glede te vrste rentnine ima novi zakon dvoje določb.

Prva se glasi, da so rentnine na podlagi napovedi oproščeni vsi tisti, katerih dohodki, zavezani temu davku, sami ali z drugimi dohodki vred

ne presežajo letne vsote, ki je mero-dajna za davčno dolžnost osebne dohodnine. Z drugimi besedami, te rentnine so prosti oni, kojih dohodki ne presegajo na leto 10.000 K, brez ozira pri tem, ali gre tu le za rentnini zavezane ali pa za kake druge dohodnini zavezane dohodke. Mejnik 10.000 K velja pa le za davčno leto 1921, za katero tvorijo podstavo dohodki leta 1920.

Za nadaljna leta tvori mejnik le 4800 K. (Glej spodaj dostavek o dohodnini).

Nadaljna določba glede rentnine se glasi, da v bodoče odpadejo takozvani individualni pozivi za vložitev napovedi za odmero rentnine. Kdor v določenem roku ne vloži napovedi, temu se odmeri rentni davek na podstavi uradnih podatkov in na to posledico se stranke ne opozarjajo več posebej.

Konečno določa novi finančni zakon, da drugi odstavek § 143. zakona o osebnih davkih prestane veljati. Domnevno je tu neka pomota. Po našem mnenju ne prestane veljati drugega odstavka, ampak veljati prvega odstavka § 143., zak. o osebnih davkih.

Drugi odstavek določa namreč, da priziv (zoper odmero rentnine) nima odločilne moči in sicer ne glede vplačilne davčne dolžnosti in tudi ne glede izvršilnih korakov, da se predpisani davek iztirja. Ako je zgoraj navedeno besedilo, da prestane veljati drugega odstavka § 143. zak. o osebnih davkih pravilna, bi vložitev priziva zoper rentnino odločilno vplivala na vplačilno dolžnost.

Ker pa nimamo analogne določbe pri drugih osebnih neposrednih davkih, domnevamo, da pride ob veljavo le prvi odstavek citiranega paragrafa, ki določa, da se naznani odmera rentnine potom posebnih plačilnih nalogov. Da je ta domneva pravilna, sklepamo iz tega, ker se je plačilne davčne naloge odpravilo v obče tudi za druge neposredne davke.

Skupno navedemo še pregled pribitkov in doklad k rentnini.

Glede rentnine potom odbitka smo že omenili, da se k tej davčni kategoriji pobira le 100% ni enotni državni pribitek. Doklad za avtonomne oblasti tu ni. Poleg rentnine, odmerjene na podlagi napovedi se pobira pa še

a) 170% ni enotni državni pribitek;

b) in pa doklade za avtonomne oblasti.

Podstava za pribitke navedene pod a) in b) je tu kakor v obče višina državnega davka.

VI. Dohodnina.

Največ davčnih sprememb vsebuje odstavek o dohodnini. Te so:

1. Davčna dolžnost, plačevati dohodnino, obseza osebe, katerih letni dohodek preseže 4800 K.

Izjemoma se za (davčno) leto 1921, ne odmerja dohodnina od (letnega) dohodka izpod 10.000 K.

Doslej je znašal dohodnina prosti minimum redoma 4800 K in glede dohodkov iz službenega oziroma meznega razmerja pa 1600 K.

2. § 157. e dodaja tale — novi — odstavek. Dohodki članov hišnega gospodarstva iz službenih prejemkov se ne prištevajo k dohodku hišnega gospodarstva. Ti dohodki se torej posebej obdačijo. To pomeni delno davčno razbremenitev nameščencev.

Posebne važnosti je sledeča 3. določba, ki se glasi: § 167. zak. o osebnih davkih se dopolnjuje takole:

Službeni prejemki nameščencev, za katere ne velja člen 15. naredb ministrskega sveta z dne 28. junija l. 1919, D. R. br. 63515, (»Uradni list« št. 125/575 iz leta 1919) o draginjskih dokladah, se vpoštevajo pri odmeri dohodnine in plačarine samo s spodaj navedenimi delnimi zneski.

Z drugimi besedami, pri zasebnih nameščencih se odmerja dohodnina in plačarina le na podlagi reduciranih službenih prejemkov.

Službeni prejemki zasebnih nameščencev se vpoštevajo pri odmeri dohodnine in plačarine namreč samo

z nastopnim delnim zneskom, ako celokupni prejemek ni večji od

7500 dinar.	s 50%
11250 «	s 60%
15000 «	s 70%
20000 «	z 80%
25000 «	z 90%

To pomeni bistveno davčno razbremenitev zasebnih nameščencev.

Doslej je bila davčna ooremenitev teh davčnih zavezancev pač preojstra. Saj je znašala pri sedaj običajnih plačah v obče eno četrtino celokupnega letoletnega prejemka na plači.

Kakor bomo pozneje videli, doslegli so zasebni nameščenci tudi pri plačarini nadaljno bistveno davčno olajšavo.

Teh olajšav bodo posredno deležni tudi naši podjetniki, ker slednji itak v obče plačujejo dohodnino in plačarino za svoje uslužbence.

4. Nadaljna določba, da je § 172., odstavek 3. zakona o osebnih davkih iz l. 1896. zmiselnost vporabljeni tudi na te spremembe, ni nič novega. Ta določba ima namen preprečiti nesorazmerno davčno obremenitev.

5. Važna je pa sledeča sprememba. Dan, do katerega je treba vložiti napovedi za dohodnino se razglašajo javno na običajen način. Kdor v določenem roku ne vloži napovedi, temu se odmeri dohodnina brez nadaljnega poziva samo na podstavi uradnih pripomočkov. Samo one davčne zavezance, pri katerih nastane davčna dolžnost tekem leta (§ 227. zak. o osebnih davkih) mora davčno oblastvo, preden uveljavi zamudne posle, pozvati, naj vlože napoved.

Doslej se je v obče vsako, dohodnini zavezano stranko dvakratno pozvalo k napovedi dohodnine. Prvič splošno z rokom do 31. januarja vsakega leta. Poleg tega pa še individualno, t. j. vsako stranko posebej, ako so znašali dohodnini zavezani dohodki nad 16.000 K.

Zadnje navedeni individualni pozivi od sedaj naprej odpade.

Mi moramo to zelo obžalovati. Upamo, da bode finančna uprava vsaj toliko obzirna, da bode rok za vložitev napovedi nastavila dalje kakor doslej, t. j. da se bode določil rok za vložitev dohodninske napovedi vsaj do konca februarja vsakega leta.

Ako se določa le rok do 31. januarja vsakega leta, tedaj se s tem otežkuje sodelovanje strank pri odmeri davkov. Le malokateri ima z 31. januarjem vsakega leta že sklenjene račune in bilanco.

6. Nadalje razširja novi finančni zakon pravice cenilne komisije.

Slednja sme odločiti o prizivu, če ni ocenjeni dohodek prizivnikov večji od 7500 dinarjev. Vendar velja to le v primeru, ako razvidi predsednik cenilne komisije kakor tudi cenilna komisija sama, da je priziv utemeljen. V vseh drugih slučajih je priziv predložiti prizivni komisiji, razen, ako prizivnik ni vložil napovedi ali ni odgovoril na prijavljene pomisleke zoper pravilnost napovedi.

Prizivi v le-teh slučajih se predložijo višji inštanci. Predsednik prizivne komisije jih rešuje po svobodnem prevdanku v svojem področju ali jih pa odstopa prizivni komisiji. K temu načinu rešitve prizivov moramo spregovoriti par besedi.

Tudi doslej so se reševali prizivi že po cenilni komisiji, ako je bilo prizivu ugoditi in ocenjeni dohodek ni presegal gotovega zneska. V tem oziru se zakon o osebnih davkih (razun višine ocenjenega zneska) torej ni spremenil.

Pač pa je novo to, da odloča predsednik prizivne komisije po svobodnem prevdanku, ali naj gotove vrste prizivov (odmere na podlagi kontumaca po §§ 205 in 213 zak. o osebnih davkih) reši sam ali pa predloži prizivni komisiji.

Mi bi predlagali, da se tu postopa mileje. Ako ne gre za bistveno preobdačbo tedaj je ta način rešitve pač še možen. Ako se pa gre za višje difference, bode pa na mestu, da se glede višine spornih dohodkov zasliši tudi cela komisija.

(Dalje prihodnjik.)

Pomen izseljeniške naredbe.

V Urad. listu z dne 23. julija t. l. št. 85 je bila objavljena Uredba o izseljevanju z dne 21. 5. t. l.

Ob porodu Jugoslavije smo pričakovali, da se razvije življenje na raznih gospodarskih poljih naše mlade države s toliko elementarno silo, da se ne bo ustavilo samo izseljevanje v prekomorske kraje, marveč, da bo gospodarski razmah še privabil zlasti naše Amerikance v domovino. Toda motili smo se. Naše gospodarstvo se sicer razpleta in razvija, toda razvoj, posebno raznih industrijskih panog je še premajhen in prepočasen, da bi mogel nuditi kruha vsem domačim, ali pa celo v tujini živečim Jugoslovanom. Odtod izseljevanje v Zedinjene države severoamerikanske. Sicer pa so dajale druge države od prevrata sem sorazmerno ravno tolik, nekatere še večji izseljeniški kontingent kakor mi. Vočigled prevelikemu dotoku naseeljencev je izšel znani ameriški naseljeniški zakon, ki priseljevanje močno omejuje in ki je stopil prav zdaj v veljavo.

Tako je izšla, uvažajoč vse dane razmere, gornja Uredba o izseljevanju. Ako premostimo njene določbe, vidimo te-le motive:

I. Država hoče vse izseljevanje kontrolirati po svoja organih. Kot taki funkcionirajo: a) v ministristvu za socialno politiko posebni odsek za izseljevanje in priseljevanje; b) v važnih domačih lukah izseljeniški komisariji, ki imajo nalogo, neposredno čuvati, da se izvršujejo predpisi Uredbe; c) diplomatskim in konzularnim zastopništvom naše kraljevine v državah, kjer so večje naselbine naših emigrantov, se dodeljujejo odposlanci že omenjenega izseljeniškega odseka v socialnem ministristvu, da vrše izseljeniške posle. Tem organom je poverjena vsa skrb za naše izseljenike.

II. Otežkočuje izseljevanje. — Temu namenu služijo te-le določbe: a) Izseljenik (za takega se smatra glasom Uredbe le oni, ki se seli v prekomorske dežele radi zaslužka ter potuje v tretjem razredu ali v podpalubju), sme zapustiti naše ozemlje le s potnim listom, ki velja izključno za pot iz domače luke v luko dežele, kamor se seli, ter sme dopotovati v našo državo izključno s potnim listom, veljavnim iz luke one države, ki jo zapuša, za pot v domačo luko; b) potna listina se izda le izseljeniku, ki je izpolnil vse v Uredbi predpisane pogoje: 1. zadostitev vojaški obveznosti; 2. zadostitev predpisa onih dežel, kamor se seli; 3. dopolnitev 18. leta (normalno); 4. vplačilo davkov; 5. da se ne krši kazensko postopanje proti njemu. c) potnik - izseljenik, ki se poizkuša vkrcati v neresničnimi ali nezadostnimi listinami, se kaznuje z zaporom do 6 mesecev in z globo do 1000 din.

III. Kontrola parobrodskih podjetij in fiskalni interesi. a) S prodajo vozovnic III. razr. ali podpalubja za parnike se sme baviti le parobrodno podjetje (torej ne več potovalne pisarne, agenture) in samo, če je dobilo zadevno pooblastilo. Inozemska parobrodna podjetja plačajo za to pooblastitev — ker se jih ne more sicer obdavčiti — letno pristojbino najmanj 100.000 dinarjev; b) vozovnice za prevoz v prekmorske dežele se smejo izdajati samo za parnike onih družb, ki vkrcavajo potnike v domačih lukah in ki ustrezajo vsem predpisom; c) parobrodno podjetje, ki naprosi za omenjeno pooblastitev, mora položiti 500.000 dinarjev kavcije, ki se inozemskim podjetjem še lahko zviša. Oblika in namen te kavcije je v Uredbi določen; d) za vsak prodani prostor v 3. razredu in v podpalubju je plačati določeno pristojbino; e) vsak parnik, ki prevažna 50 ali več izseljenikov, mora dati na razpolago brezplačen prostor uradniku ministristva za socialno politiko, da more ta kontrolirati, ali izpolnjuje družba prevzete pogoje glede prehrane in nastanitve; f) parobrodno podjetje je obvezano, prepeljati

izseljenika ob svojih stroških nazaj, ako mu priseljeniška oblast države, kamor je potoval, zabrani sprejem; g) transportno podjetje sme izdajati vozovnice samo na podlagi pismene pogodbe, sklenjene med njim in izseljenikom. Besedilo te pogodbe je v uredbi natanko normirano; h) podjetjem, ki so pooblaščená prodajati vozovnice, je prepovedano nabiranje izseljenikov po agentih in z agitacijo po državi; i) vozne tarife odobruje ministristvo in sicer za vsako četrtletje znova; j) prevozna podjetja morajo na vsaki ladji, potujoči v domovino, dati brezplačno na razpolago 15 prostorov za siromašne izseljenike, ki se porazdele oblastvenim potom na dotične ladje.

Iz denarnih kazni in drugih dohodkov glasom te Uredbe se zлага posebni izseljeniški fond, ki služi za kritje izdatkov pri državni izseljeniški službi, za podpore siromašnih izseljenikov itd.

Kazni. Za prestopke parobrodskih podjetij so določene visoke kazni, ki se izrekajo v gotovih slučajih skupno z zaporom in globo. Nereelnemu podjetju se odtegne tudi pooblastitev za poslovanje.

Izseljeniška Uredba ni sicer mojstersko zakonodajno delo, vendar pa bo nudila, ako se bo redno in dosledno izvajala, našim izseljenikom dosti varstva, državni znatne dohodke in bo pripomogla tudi k razvoju domačega parobrodarstva.

Izvoz in uvoz.

Prepovedan uvoz živine iz Madžarske. Ministristvo za poljedelstvo je prepovedalo z ozirom na to, da z Madž. nismo v pogodbenem stanju, dalje radi vladajočih političnih razmer na Madžarskem in z ozirom na kužne bolezni, vsak uvoz živine iz Madžarske v našo državo, kakor tudi prevoz madžarske živine preko našega ozemlja. Ta prepoved velja tudi za živino iz Rumunije, ki se je prevažala po madžarskem teritoriju.

Uvoz omejene količine krmil je carine prost. Ministristvo financ je odredilo, da se sme uvažati omejena količina krmil carine prosto, da se tako pomaga prekrmiti živino. Ministristvo za promet je istočasno dovolilo, da se izdajo pooblastila za prevoz krmil.

Izvoz riža iz področja Zagreba. Pokrajinski namestnik je ukinil prepoved izvoza riža iz zagrebskega področja.

Uvoz suhih rib. Minister financ je odobril odlok carinskega sveta z dne 20. avgusta t. l., da na subo ribo (postavka 86 carinske tarife), če se uvažava v balah, ni treba plačevati dohodka iz opombe navedene carinske postavke.

Nadalnje omejitve uvoza v Švico. Švica je zopet prepovedala uvoz nakaterih predmetov, med temi lesa za papirno fabrikacijo, žagovne in slame.

Izvoz lesa iz Čehoslovaške. Čehoslovaška je leta 1920 izvozila 8.48 milijonov m. st. drv. Od tega je bilo 3 milijone stavb. lesa, 2.3 milijone drv itd. Lesa je bilo uvoženega v Nemčijo 2.4, na Madžarsko 2.1, v Avstrijo 1.5, v Italijo 0.8, v Nizozemsko 0.44, v Francijo 0.42, v Švico 0.2 mil. m. st.

Izvoz iz Rumunije. Rumunija je izvozila v prvi polovici 1921: pšenice 1967 vagonov, pšenične moke 1170, rži 4407, ječmena 15.384, ovsu 5713, koruze 45.922, petrolejskih proizvodov 10.830 in lesnih izdelkov 2406 vagonov. Vrednost izvoženega žita znaša preko 1 milijarde lejev, vrednost petrolejskih proizvodov 234 milijonov in vrednost lesnih izdelkov 25 milijonov lejev.

Narodno gospodarske zadeve. Trgovina.

Poljski generalni konzul v Ljubljani. G. Aleksander Szczeplanski, poljski generalni konzul iz Zagreba je imel v Trgovski in obrtni zbornici konferenco z našimi trgovskimi in obrtniški krogi, da jih zainteresira za direktne trgovske stike s Poljsko in da jih pridobi za poset »iztočnega sejma«, ki se otvori koncem tega meseca v Lvovu.

Vprašanje petrolejskega monopola v Čehoslovaški. Vprašanje oddaje slednega monopola na petrolej, ki naj

bi se obravnavalo te dni v ministrskem svetu, se je črtalo v zadnjem trenutku s posvetovalnega sporeda.

Svobodna trgovina z umetnim gnojilom v Čehoslovaški. Vsled dovolitve svobodne žitne trgovine namerava čehoslovaško poljedelško ministristvo ukiniti tudi kontrolo gospodarstva z umetnimi gnojili.

Zvišanje cene rotacijskega papirja. V Nemčiji se je cena rotacijskega papirja zvišala od 330.5 na 348 mark za 100 kg.

Podražanje lanenega blaga na Čehoslovaškem. Na Čehoslovaškem se je podražil laneni sukanec od št. 60 naprej zato bodo poskočile cene tudi na izdelke iz lanenega sukanca, posebno čipke.

Poljsko-italijanska trgovska pogodba. Med Poljsko in Italijo je sklenjena trgovska pogodba. Na podlagi te pogodbe bo medsebojno dovoljen promet blaga, ki je bil do sedaj prepovedan. Tako bo mogla Italija uvažati v poljsko republiko klobuke, avtomobile, suho sadje in vino. Pogodba ostane v veljavi 6 mesecev. Poljska vlada je dovolila, da smejo italijanska parobrodna društva po njenih mestih ustanoviti svoje agencije in vršiti emigracijo preko Trsta.

Čehoslovaška trgovska pogajanja z Bolgarijo. Vlada čehoslovaške republike je sklenila, da stopi z Bolgarijo in še z nekaterimi drugimi državami v trgovska pogajanja, ki naj bi veljala tri leta. Preliminarne pogodbe bodo podpisane meseca novembra. Čehoslovaško vlado bo pri teh pogajanjih zastopal Dvořák, šef konzularne sekcije v ministristvu zunanjih del.

Velesjem v Bukarešti. V nedeljo je bil v Bukarešti otvoren industrijski velesjem, ki ostane odprt do 2. oktobra t. l. Na tem semnju so zastopane vse panoge rumunske industrije.

Mednarodna razstava čevljev in usnja v Londonu se vrši od 3. do 7. oktobra 1921.

Industrija.

Gospodarska konferenca. V Sarajevu se je vršila gospodarska konferenca, ki je pretresala vprašanje notranjega posojila in razvoja industrije v Bosni.

Industrija d. d. za tehnične in elektrotehnične potrebe je osnovana v Sarajevu s kapitalom 2 milijonov kron.

Čehoslovaška družba za izkoriščanje radija. Čehoslovaška država je sklenila z Imperial and Foreign Corporation Ltd., kateri na čelu stoji Balfour, na 15 let pogodbo, na podlagi katere obe strani osnivata »Čehoslovaško družbo za izkoriščanje radija«. Ker je Čehoslovaška edina država, ki proizvaja čisti radij, katerega se pri uporabi prav malo izgublja, radij ne bo na prodaj, marveč se bo le posojeval. Tako bi 1 gram dal letno okrog 3 milijone č. K.

Pridobivanje urana v Čehoslovaški. Ministristvo za javna dela objavlja, da je vlada določila 12 milijonov kron v svrhu pospeševanja eksploatacije urana. Vlada je odobrila pogodbo z Imperial and Foreign Corporation za racionalno eksploatacijo radijeve rude. Do konca tekočega leta se bo izdelalo pet gramov radija.

Generalna stavka v francoski tekstilni industriji. Radi sklepa tekstilnih industrijalcev, da se delavcem znižajo plače, je v zadnjem času v mnogih podjetjih prišlo do stavke. Ker so pogajanja med delodajalci in delavci ostala brez uspeha, je bila 12. t. m. razglašena generalna stavka v tekstilni industriji. V nekaterih mestih se je stavka razširila tudi na druge industrijske panoge.

Obrt.

Na obrtnih nadaljevalnih šolah v Ljubljani se bo vršilo vpisovanje za prihodnje šolsko leto 1921/22 v nedeljo, dne 18. septembra t. l. od 9. do 12. ure dopoldne. Vajenci in vajenke se morajo pri vpisu izkazati z odpustnico, oziroma z odhodnico ljudske šole. Pouk se prične v nedeljo, dne 2. oktobra t. l. ob 8. uri dopoldne.

Strokovna šola za puškarstvo v Kranju se otvori začetkom meseca oktobra 1921. Dan se bo pozneje naznanil. Vpisovanje se vrši dne 20. septembra od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne. Sprejemni pogoji: Absolvirana ljudska šola, starost 14 let (to starost mora doseči učenec v tekočem šolskem letu) in telesna usposobljenost.

Učenci se imajo predstaviti v spremstvu roditeljev ali njih namestnikov in se izkazati z odpustnico ljudske šole, rojstnim listom in domovnico. Vpisnine in šolnine ni nobene. Revni učenci imajo upanje, da dobe primerne ustanove. Letos se otvori prvi letnik. Pouk bo trajal 4 leta. Učenci dobe na koncu učne dobe izpričevala, ki jim bodo dala po izpolnitvi zakonitih predpogojev pravico do samostojnega izvrševanja puškarke obrti. Šola bo nastanjena za sedaj v prostorih državne gimnazije, kjer se nahaja tudi ravnateljska pisarna puškarke šole. Vsa podrobnejša pojasnila daje ravnateljstvo strokovne šole za puškarstvo v Kranju.

Denarstvo.

Zagreb za zboljšanje naše valute. Zveza trgovcev v Zagrebu je sklicala konferenco vseh gospodarskih krogov, da zavzamejo stališče proti katastrofalnemu padanju naše valute. Pozivu se je odzvalo izvanredno veliko število interesentov iz vseh gospodarskih krogov. Konferenco je otvoril g. dr. A. Aleksander. Nastopilo je več govornikov, med njimi gg. Rubetič, Prevedan, Grivičič, Zimmermann itd., ki so razpravljali o kritičnem padanju naše valute, o njegovih vzrokih in posledicah. Sprejeta je bila resolucija sledeče vsebine, ki bo predložena merodajnim faktorjem: gospodarski krogi, zbrani na konferenci v dvorani trgovsko-obrtniške zbornice v Zagrebu dne 13. septembra t. l., z žalostjo sledijo padanju tečaja naše valute, ki pelje naše gospodarstvo v obupen položaj in povzroča druginjo. Tem razmeram niso vzrok le razmere v vedenju državnega gospodarstva, proračun, promet, davčna politika in brezbriznost glede okrepitve in povečanja naše produkcije, marveč posebno neopravičena špekulacija, ki se je razvila na borzah, katero se pa do sedaj ni skušalo preprečiti. Špekulacijo vodijo v veliki meri tuji kupci, v interesu katerih leži, da naš denar čim bolj spravijo ob vrednost, pospešuje jo pa posebno dejstvo, da naš denar ni oficijelno kotiran na tujih borzah in da one z njim manipulirajo po svoji milosti. Tu je nujna hitra pomoč in intervencija, zato se zborovalci tem potom obračajo do ministra financ, da takoj napravi vse potrebne korake, za zboljšanje tečaja našega denarja, kakor: strogo nadziranje poslovanja špekulantov, kotiranje našega denarja na tujih borzah, nadziranje poslovanja z našimi valutami in devizami, izzvanje povpraševanja po naši valuti, posebno v Trstu, Milanu in Zürichu, končno pa bi bilo treba še na novo regulirati promet z devizami in valutami. Izvoljen je bil poseben odbor, ki ima nalogo, da v zmislu storjenih sklepov in detajlnih navodil poskrbi za vse, kar bi zboljšalo stanje naše valute. V odbor so bili izvoljeni: gg. S. A. Aleksander, Lavoslav Singer, Leonardo Grivičič, S. Zimmermann, Egon Bjelinski, dr. Rudolf Rodanič, Fr. Prevedan, Marko Bauer, Slavko Rubetič, Eugen Demetrovič in dr. Vaso pl. Belošević.

Konferenca radi ukinjenja sekvestra in zapore. Iz Dunaja se poroča, da se bo v kratkem vršil sestanek delegatov kraljevine SHS z avstrijskimi delegati. Pretresalo se bo vprašanje ukinjenja sekvestrov na posestvih in objektih, ki pripadajo avstrijskim državljanom, nahajajočim se v Jugoslaviji in vprašanje ukinjenja zapore na imovini jugoslovanskih državljanov in institucij, ki se nahajajo na avstrijskem ozemlju.

Stanje »Narodne banke SHS«. Dne 31. avgusta je bilo stanje Narodne banke SHS sledeče: metalna podlaga 439 milijonov 822.480.02 (+ 4.850.939.71), posojila 317.893.562.19 (+ 65.741.788.45), državni dolg 4.234.812.733.96 (+ 2 milijona 254.162), novčaniče v prometu 4.193.556.490 (+ 107.572.415) din.

Nove banke v Bosni. V Bileći bo osnovana nova banka »Prometno-priredna banka«, v Bihaku nova »Srpska banka d. d.«, v Travniku pa »Srpska banka za okrug travnički«.

Podružnica »Uprave fondov v Novem Sadu. Uprava fondov (Državna hišpotek. banka kralj. SHS) je otvorila v Novem Sadu svojo podružnico, ki bo začela poslovati 15. avgusta. Vloge sprejema banka po 6%.

Žrebanje dunajskih srečk. — Po sklepu finančnega ministristva od 1. julija t. l. je odrejeno, da se bo dne 14.

septembra t. l. vršilo 78. žrebanje na dobitke dunajskih srečk od l. 1888. — Žrebanje se bo vršilo v Beogradu v poslopu generalne direkcije državnih dolgov, Krunska ulica št. 48, ob 9. uri. Pristop je občinstvu svoboden. Iz generalne direkcije državnih dolgov.

Proti špekulaciji z valuto v Avstriji. V parlamentarnih krogih se govori, da vlada namerava upeljati stroge mere proti špekulaciji z valuto. V prvi vrsti bo upeljala prisilne legitimacije pri kupovanju valute.

Madžarska vzame 50-kronske a. o. novčanice iz prometa. Madžarska vlada je sklenila, da vzame iz prometa tudi avstro-ogrške 50-kronske bankovce in jih zamenja za nove.

Carina.

Stavka carinskih posrednikov. Dne 1. avgusta t. l. je bil objavljen v Služb. Nov. pravilnik o carinskih posrednikih, katerega je izdal minister financ. Beograjsko udruženje posrednikov je takoj začelo stavkati in je ustavilo vsako nadaljnje delo, obenem pa je poslalo fin. ministru protest proti novemu pravilniku. Minister financ je rešil, da stopi v veljavo oni carinski postopek, ki je bil izdelan na Krfu ter je razveljavil postopek, katerega je sestavila generalna direkcija carin. Postopka, katerega so predlagali carinski posredniki, minister ni sprejel.

Nova uvozna carinska tarifa v Švici. V Švici je stopila v veljavo nova carinska tarifa z znatno zvišanimi postavkami.

Carina na kavo iz Brazilije. Ker nekatere carinarice pobirajo za braziljansko kavo carino po minimalni carinski tarifi, opozarja generalna direkcija carin, da je tak postopek nepravilen, ker z Brazilijo ne obstoja nobena pogodba ter se mora radi tega pobirati carina po maksimalni tarifi.

Davki.

Razglas. V smislu člena 36, točka 11 časnega zakona o računskih dvanajstih za mesec junij—december (Uradni list št. 240), se o tem javno razglasa, da je odmera občne pridobnine po I. poglavju zakona o os. davkih leta 1921 dovršena in lahko davčni zavezanci vpogledajo odmerni izkaz pri pristojnem davčnem uradu v času od 1. do 15. oktobra 1921. Davkoplavevalec ima pravico, vpogledati le njegovo davčno dolžnost zadevajoče predpisne postavke, za druge davkoplavevalce pa le, če se izkaže s kolka prostim pooblastilom, da jih je upravičen zastopati v davčnih zadevah. Predpis pridobnine onim zavezancem, ki v 15 dneh po preteku navedenega roka za vpogled odmer ne vložijo priziva ali pritožbe pri davčnem oblastvu v Mariboru, postane pravnoveljaven, če tudi se davčnim zavezancem ne vroče posebni plačilni nalogi. Prekoračitev tega roka se sme opravičiti samo v primerih § 286 z. o. s. d. Plačilni nalogi v dosedanji obliki se vračajo samo onim davčnim zavezancem, katerim se prvič odmerja občna pridobnina. Pripomni se, da je rok 30 dni, § 1, zakona z dne 19. marca 1876, drž. zak. št. 28, skrajšan na 15 dni, da pa ostanejo določbe § 2, odstavek 4 tega zakona še nadalje neizpremenjene v veljavi, in je vsak davkoplavevalec še naprej upravičen zahtevati, da se mu prijavi podrobna odmer na podlagi. Davčno okrajno oblastvo Maribor, dne 10. septembra 1921.

Podjetja, zavezana javnemu polaganju računov. Začasni zakon o proračunskih dvanajstih z dne 27. junija 1921, Službene Novine br. 154, Uradni list št. 90, iz leta 1921, odreja, da posebno pridobnino od 1. julija 1921 naprej odmerjata: a) za ozemlje bivše kronovine Kranjske: davčna administracija v Ljubljani, b) za ozemlje bivše kronovine Štajerske in Koroške: davčno okrajno s predpisanimi prilogami, prizivi zoper odmero ali porazdelitev davkov kakor oblastvo v Mariboru. Davčne napovedi, tudi naznanila o novoustanovljenih podjetjih se vlagajo pri omenjenih oblastvih. Za podjetja, ki so zavezana javno polagati račune, opravljata poslovanje in kontrolo glede rentnega davka potom odbitka (§ 134—136 z. o. o. d.) in davka na tanieme tudi samo omenjeni oblastvi.

Razglas glede enotnega postopanja pri obdačevanju denarnih zavodov in delniških družb in njih podružnic. Da se doseže enotno postopanje pri obda-

čevanju tuzemskih denarnih zavodov in delniških družb, ki so zavezane javnemu polaganju računov, in njih podružnic izven sedeža centrale, je gospod minister za finance, na podstavi točke 2., člena 4. uredbi o organizaciji ministrstva za finance in člena 142. finančnega zakona za leto 1920/1921. z razpisom z dne 18. julija 1921., št. 28.810, za vsa davčna oblastva naše kraljevine odredil ta-le postopek: 1. Donosi obratovališč onih podružnic denarnih zavodov in delniških družb, katerih centrale so v isti pokrajini kakor podružnice in ki so torej tudi zavezane enaki davčni zakonodaji, se obdačujejo na sedežu centrale po letni bilanci centrale, ako so v tej bilanci izvedeni tudi vsi posli podružnic. Davčna oblastva, ki so pristojna za odmero davka za centrale, morajo takoj priobčiti vsoto neposrednega davka, ki odpada na podružnice, davčnim oblastvom, v katerih področje spadajo podružnice, da predpišejo ta oblastva navedenim podružnicam avtonomne doklade, odpadajoče na izkazani neposredni davek. Ako se v bilanci ne more ugotoviti čisti donos podružnic, se določi del neposrednega davka, odpadajoč na podružnice, po sorazmerju prometa centrale in podružnic. Zemljišča, poslopja in osobje podružnic se obdačujejo po dosedanjih predpisih. 2. Podružnice onih denarnih zavodov in delniških družb, ki so v drugih pokrajinah, nego so centrale, in za katerih obdačitev velja druga davčna zakonodaja nego za centrale, se obdačujejo po zakonih, ki veljajo za sedež podružnice. Da se to omogoči tudi, ako sestavljajo centrale skupno bilanco za centrale in podružnice, ugotovi davčno oblastvo, ki je pristojno za odmero davka za centrale, odmerno podstavo in donos za obdačitev po bilanci v zmislu gorenjega predpisa, in sicer posebe za centrale in posebe za podružnice. Centrali predpiše pristojno davčno oblastvo davek, odpadajoč na ugotovljeni donos centrale, donos, odpadajoč na podružnice, pa izkaže davčnemu oblastvu, v katerega področju so podružnice, da jim predpiše davek, odpadajoč na izkazano osnovo, po zakonih, ki veljajo za podružnice. Ako bi se donos podružnice po bilanci centrale ne dal točno ugotoviti, se določi v odstotkih po sorazmerju prometa podružnic in centrale. Ako je za obdačitev potrebno, se prav tako tudi ugotove v odstotkih po sorazmerju prometa stroški podružnic, če se ne morejo določiti po bilanci. Zemljišča, poslopja in osobje podružnic, ki posluje na sedežu podružnice, se obdačujejo po zakonih, ki tam veljajo. 3. Denarni zavodi in delniške družbe morajo ob predložitvi pridobninske napovedi in bilance vsakokrat točno naznačiti, od katerih podružnic so izkazani donosi v bilanci centrale, da morejo davčna oblastva takoj postopati v zmislu gorenjih navodil in izkazati donos podružnic davčnemu oblastvu, v katerega področju so podružnice. Tudi so podružnice zavezane, pristojnemu davčnemu oblastvu naznaniti zemljišča, poslopja in lastno osobje ter mu pojasniti, da bo čisti dobiček, dosežen po podružnici, izkazan v bilanci centrale in da mu bo davčno oblastvo, pristojno za obdačitev centrale, naznanilo donos, od katerega bo morala podružnica plačati davek.

Promet.

Zaokroženje vozarinskih taks na pol in cele dinarje, ki bi moralo stopiti s 1. t. m. v veljavo, je minister financ zaenkrat razveljavil in takse se pobirajo kot popreje.

Omejitev sprejemanja blaga na obmejnih postaji Rakek. Za obmejno postajo Rakek je radi nakopičenega blaga do nadaljnega ustavljeno sprejemanje blaga, in sicer samo za lokalni promet. Izvzete so pošiljave živine, živil in blaga, ki se hitro pokvari.

Transporti na južni železnici samo v zaprtih vozovih. Vse železniške postaje so bile ponovno opozorjene, da se sme blago, namenjeno za vožnjo po južni železnici, nalagati samo v zaprtih vagonih, ker je južna železnica naročila svojim postajam, da morajo transporte v odprtih vozovih vračati v oddajne postaje.

»Orient«, izvozna in uvozna d. d. Po inicijativi Hrvatske centralne in Mu-

slimanske centralne banke, je v Sarajevu ustanovljena izvozna in uvozna delniška družba »Orient«. Glavnica znaša 10.000.000 K. Pravila so že potrjena.

Aeroplanski promet. Koncem tega meseca se bo vršila v Beogradu konferenca za upostavitev aeroplanskega prometa med Beogradom, Prago, Bukareštom in Parizom.

75 milijonov lir za dela v reških lukah. Na ministrski seji je razložil minister Pellotti vprašanje reških luk in povdarjal potrebo večjih denarnih sredstev v svrhu izvršitve raznih del. Votiranih bo 75 milijonov lir.

Graški veliki semenj od 24. septembra do 2. oktobra. Polne legitimacije za voznino, znižane za 50 odstotkov, se dobe takoj, ako se pošlje 20 n. a. kron na naslov »Messelegitimationsamt«, Graz, Burggasse 13, II. Stock. Po prejemu te vsote odpošlje imenovani urad takoj legitimacijo naročniku.

Kmetijstvo.

Trgatev se bo pričela na Dolenjskem koncem tega meseca. Kvantiteta je srednja, kvaliteta pa tuhtam dobra.

Naznanila trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Zastopstva za kolonijalno blago in živila išče za Avstrijo, oziroma za Dunaj neka tvarka. Interesenti dobe naslov pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

Pooblaščen agencija naše države v Manchesteru je pričela svoje delovanje. Njen naslov je: I. Peter Street, Deansgate — Manchester. Agencija ima skladišča ter prosi izvozne tvrdke, da ji pošlje vzorce izvoznih predmetov s cenami. Agencija ima svojo pisarno v Beogradu, Kapetan Mišiča cesta br. 8, kjer je dobiti informacije o trgovskih zvezah z Anglijo.

Za tehnično, kemijsko, stavbeno in kmetijsko blago obstoji poljska tvrdka: »Dioničko društvo Trgovački dom«, Stanislaw Matlawski i drugovi (St. Matlawski i S-ka v Warszawie, ul. Moniuszki 2), katera želi stopiti v zvezo s trgovino v Jugoslaviji. Interesira se za kmetijske in industrijske izdelke v Jugoslaviji.

Dobava, prodaja.

Prodaja iglastega lesa pri gozdarskem odseku pokrajinske uprave v Sarajevu, določena za dan 17. septembra t. l., je preložena na dan 17. oktobra t. l. Predmetni oglas je interesentom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Dražba lesa. Dne 4. oktobra t. l. se bo vršila pri kr. kotarski oblasti v Vrbovskem javna dražba lesa iz gozda Okrugljak. Na dražbi bo 7308 kb. m. lesa za ceno 950.040 K. Vadij 10 odstotkov.

Razno.

Volitev župana v Ljubljani se ne more vršiti v soboto, kakor je razglášeno, ker se vabila k volitvi niso mogla dostaviti trem občinskim svetovalcem.

Državna trgovska akademija v Ljubljani se je preselila dne 15. t. m. iz svojih dosedanjih prostorov v obrtno šolo, II. nadstropje, kjer je bila doseadaj nastanjena tehniška srednja šola.

»Ekonomist«, nov gospodarski list začne izhajati dne 15. septembra v Karlovcu. Direktor lista bo naš sodruknik, publicist Ljubomir St. Kosier.

Živina iz Nemčije. 1. oktobra t. l. dospejo v našo državo prve pošiljave nemških goved in ovac, katere prejme naša država na račun vojne odškodnine. Dobili bomo 17.000 goved in 60.000 glav ovac.

Za naš sever. Na velikem zborovanju baranjskih beguncev, ki se je vršilo v Subotici, se je obrazovalo društvo, »Za naš sever«. Zborovalci so sestavili memorandum sledeče vsebine, katerega so poslali naši vladi: 1. antantna komisija naj bi izposlovala baranjskim beguncem dovoljenje za vrnitev v evakuirane kraje, kar bi jim omogočilo razprodajo nepremičnin in odvoz premičnin ter uređitev materijalnih poslov v bankah. 2. da bi jih naša vlada nastanila na stalnih mestih in jim preskrbela stalno podporo. 3. da bi se ravnokar osnovanemu društvu »Za naš sever« dala denarna sredstva, katera bi društvo delilo množeste-

vilnim nezaposlenim beguncem. 4. da bi vlada izdala naredbo, da naj gre do oblasti beguncem, ki iščejo mesta, na roko. Memorandum sta podpisala Mijo Tumber in dr. Ante Gončević.

Spremembe pri krajevnih občinah. Minister za notranje zadeve je odredil z razpisom z dne 1. avgusta t. l., št. 4652, da je krajevne občine Dol, Dolsko in Veliko vas izločiti iz političnega okraja kamniškega ter jih stalno priklopiti, in sicer občini Dol in Dolsko političnemu okraju ljubljanskemu (okolica), občino Veliko vas pa političnemu okraju litijskemu. Za dan, ko se uveljavijo te izpremembe, je določen dan 1. novembra 1921.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. Sprejme se: 4 knjigovodje, 1 korespondent, 2 poslovodja, 3 potniki, 3 skladiščniki, 5 pomočnikov mešane stroke, 1 pomočnik železninske stroke, 5 pomočnikov manufakturne stroke, 4 pomočniki špecerijske stroke, 8 kontoristinj, 2 blagajničarki, 13 prodajalk, 5 učencev in 3 učenke. Službe išče: 3 knjigovodje, 1 korespondent, 3 kontoristi, 3 poslovodje, 4 potniki, 12 skladiščnikov, 29 pomočnikov mešane stroke, 4 pomočniki železninske stroke, 6 pomočnikov manufakturne stroke, 8 pomočnikov špecerijske stroke, 1 pomočnik modne in galanterijske stroke, 30 kontoristinj, 12 blagajničark, 28 prodajalk, 6 učencev in 4 učenke. Posredovalnica posluje za delodajalce in člane društva brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini. Gg. trgovce prosimo, da se pri nastavljanju trgovskega in drugega osobja vedno poslužujejo naše posredovalnice, ki bo skusala željam kar najtatančneje ustreči.

Tržna poročila.

Ljubljanski trg. Goveje meso II. vrste, dobre kvalitete 20 do 24 K kg, prvovrstno volovsko meso 28 do 32 K. Teleče meso 18 do 22 K. Maksimalna cena za slanino je 58 K za kg. Slanine na trgu primanjkuje. Ker so izvozne firme prenehale kupovati jajca, je prišlo na trg zadostno jajc. Najvišja cena za jajce je 3 K kos. Solata najlepša glava 2 K kg. Maksimalna cena za zelnoto glavo je 5 K kg, ohrovt 6 K kg. Kislo zelje 10 K kg, čebula 5 K kg. Moka št. 0 18 K kg, koruzna moka 12 K, koruzen zdrob 13 K, ajdova moka I. vrste 18 K, II. vrste 16 K, otrobi 6 K, kaša 12 K, ješprenj 12 K, fižol I. vrste 10 K kg, oves 8 K. S sadjem je trg stalno založen popolnoma zadostno; glede kakovosti kakor glede množine z domačim, štajerskim in predvsem banaškim blagom. Špecerijsko blago ima sledeče cene: Kava Portoriko 106 K, Santos 64 K, Rio 56 K, sladkor v kockah 50 K, v kristalu 46 K, riž I. vrste 26 K, II. vrste 22 K, namizno olje 52 K, vinski kis 10 K liter, navadni 4 K liter, mleti poper 62 K kg, paprika najslabše vrste 60 K, najboljša 104 K, petrolej 18 K liter. Testenine I. vrste 28 K kg, II. vrste 24 K. Mleko 8 K liter.

Poljski pridelki. Ze sama poročila o zboljšanju prometa oživljajo trg, vendar pa promet na trgu še vedno ni tak, kot bi moral biti v tem času. Ker cena niti ene vrste blaga ne odgovarja za inozemstvo, med domačimi kupci pa vlada rezerviranost, ne pride do večjih kupcij. Pšenica notira 1100 K, rž 900 K, koruza 860 do 870 K, ječmen 970 K, oves 790 K, fižol beli do 1000 K, moka 0 16.50 K z vrečo. Vse cene franko vagon Zagreb.

H M E L J.

XIX. brzojavno tržno poročilo.

Zatec, 12. 9. 1921. Zelo mirno, brez kupcije, cene le nominalne.

XX. brzojavno tržno poročilo.

Zatec, dne 14. 9. 1921. Skoraj brez kupcije, za prima blago stare cene, za drugo blago cene popustile.

Kolonijalni pridelki.

Kakao. London po cwt.: Acera 46, Trinidad, skladišče 62. Marsilja po 50 kg Bahia fair 115—120, Good fair 120—125, superieur 130—135, Trinite middlingred 135—140, plantacion 135—140, superieur 145—150, terre corrieante 155—160, terre superieur 180—210, Guayayuil Arriba superieur 160—165, Haiti ordinaire 96 do 98, Republique dominicaine 112—115, San Thome ordinaire 110—115, superieur 130—135, Cameroun courant 105 do 110, superieur fermente Victoria 120

do 130, Acera et similaire de la core occidentale d'Afrique fermente courant 115-120, dito fermente fin 122-125, Martinique, Guadeloupe courant 150-152, dito fermente 152-155, Cote d'Ivoire 1/2 droits courant 128-130, fermente 130-135, Gabon fermente 155.

Vanilija, Marsilja: Cene rastejo radi velikega povpraševanja. Cene v frankih: Bourbon, Comores in Madagaskar najboljja vrsta 43-45, Tete et queue 65% de Vanille 40-41, queue 32-35, Tahiti 28.

Bombaž. New-York: loko 18.15, za september 17.65, za oktober 19.88 (dan preje 17.88), za december 20.20 (18.20), za januar 20.23 (18.23). New-Orleans: loko 19 (dan preje 17). Liverpool: loko 12.26, sept. 12.19, okt. 12.15, nov. 12.09, dec. 12.07, jan. 11.98. Egiptovski bombaž: nov. 19.65, dec. 19.75, jan. 19.85. Aleksandria: nov. 40.75, jan. 40.75, gornjegiptovski bombaž: okt. 30, dec. 30.60, London: Fully middling American, skladišče 10.05, Fully good 17.75. Bremen po kg 44.70 M.

Borza.

Zagreb, devize: Berlin 215 do 217.25, Milan izplačilo 1010 - 1025, ček 1000 - 1010, London izplačilo 880 do 890, ček 880-885, Newyork kabel 245, ček 238 - 240.50, Pariz 1680 - 1710, Praga 292 - 294.50, Svica 4050-4100, Dunaj 15.40-16, Budimpešta 49.25 do 50, valute: dolar 238-241, avstrijske krone 16-17, rublji 19-20, češke krone 290, napoleoni 790-800, marke 212 do 215, leji 210, lire 1000-1010, madžarske krone 45.

Beograd, valute: dolar 58, leji 52, levi 57.50, marke 54, avstrijske krone 4, devize: London 237, Pariz 428, Solun 280, Dunaj 3.67, Berlin 55.50, Praga 77, Milan 257, efekti: Narodna banka SHS 2735.

Zürich, devize: Berlin 5.35, Newyork 5.81, London 21.48, Pariz 40.10, Milan 24.45, Praga 6.95, Budimpešta 1.15, Zagreb 2.40, Bukarešta 4.75, Varšava 0.13, Dunaj 0.47, žigosane krone 0.44.

Ign. Žargi = „Pri nizki ceni“
Ljubljana, Sv. Petra c. 3.

Trgovina z drobnim, pletenim in modnim blagom ter raznim perilom in kravtami na debelo in drobno.

Velika izbira potrebščin za krojače in šivilje.

Vsakovrstne

slamnike in klobuke

Ima vedno veliko zalogo za gospode, dečke in deklice ter posebno izbiro najnovejših damskih modelov. **Franjo Cerar**, tovarna modelov, slamniki

Stob, pošta Domžale pri Ljubljani.

Različne torbice (cekarje), različna stojala za cvetlice, predpražnike itd. — V popravila se sprejemajo različni stari klobuki in slamniki v Ljubljani pri tvrdki Kovačević in Tršan, Prešernova ul. 5 na dv., vsako sredo in soboto.

I. Korenčan, Ljubljana

trgovina pletenin, norimberškega in galanterijskega blaga na veliko

se nahaja na 12-1

Mestnem trgu števil. 20.

Na debelo in drobno najceneje kupite

trgovski in kancelijski gladek, črtan, kariran in kvadriran, pisarni v mapah in škatljah, ubran (Krepp), svileni, kiosetni in ovojni razne zvezke za srednje in višje šole, raznovrstne kuverte in razglednice, lipke za stelaže ozke in v polah, kredo, peresa, svinčnike, radirke ter razne druge pisarniške in šolske potrebščine pri

PAPIR

L. PEVALER, Ljubljana, Židovska ulica 4.

Erjavec & Turk

PRI „ZLATI LOPATI“ trgovina z železnino in cementom

Ljubljana, Valvazorjev trg 7 preje Hammerschmidt (Mühleisen) nasproti Križanske cerkve.

VELETRGOVINA **Gregorc & Verlič**

Ljubljana

priporoča

špecerijsko, kolonialno blago in vsakovrstno žganje.

Konkurenčne cene — točna postrežba!

Brzjavci: GRELIČ.

Telefon interurb. števil. 246.

Zahtevajte cenike!

Na debelo:

Kava, čaj, kakao, sardine, olje, vinski kis, bobinjski in trapistovski sir, salami, šunka in slanina, ljutomersko steklenično vino letnik 1917.

Rogaška Slatina.

T. MENCINGER

Ljubljana, Resljeva cesta 3.

IŠČE SE V NAJEM

trgovina v prometnem kraju na dežel. — Dopisi naj se pošiljajo pod »Takoje« na upravništvo lista.

Priporoča se tvrdka

Josip Petelinc

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7

tovarniška zaloga šivalnih strojev

igel in posameznih delov za vse sisteme šivalnih strojev in koles, olje ter potrebščine za krojače, šivilje, čevljarje in sedlarje ter galanterijo na drobno in debelo.

Cene nizke! Postrežba točna!

Edina razprodaja vseh vrst

specijalnega

maevca - gipsa

za celo kraljevino SHS.

Tvornic: Stanz, Kindberg, Semmering, Schottwien, Puchberg, Aulsewieser etc., nudi po najnižji ceni iz svojih zalog:

Ljubljana, Osijek, Novi Sad, Zemun

Kosta Novakovič

veletrgovina mavca

Ljubljana, Židovska ulica št. 1.

Galanterija, drobnarija, papir in pletarski izdelki na debelo. Jurjevo, Ilirija, Cipulin-krema po tovarniških cenah.

Baloh in Rosina MARIBOR, Grajski trg št. 3.

Prazne nove in rabljene vreče (djakove) v vsaki množini najnižje pri **FR. SIRC, KRANJ.** Kupujem suhe gobe, fižol, brijevo olje.

Ne slabite naše valute z nepotrebniimi importi!

Gazela milo

je prvovrstne kakovosti in ca 20% ceneje kot enakovredno importirano milo.

Milarna in svečarna d. d. v Ljubljani.

Jedilno orodje

vsake vrste, kakor žlic, vilic, nožev, zajemalk (Schöpfer) in druge kuhinjske posode iz aluminija ter

svinčene plombe

dobavlja v vsaki množini

Tvornica „Cinal“, Celje.

Novoustanovljena lastna galvanizacijska naprava

sprejema po nizkih cenah vse predmete v poniklanje, pobakrenje in pomečenje. Ista prevzame tudi vsa vli-valna dela iz aluminija, cinka in med (Messing).

Kupuje stare kovine po najvišjih cenah.

ODPREMNO PODJETJE STEVO TONČIČ : MARIBOR

Oddelek za razpošiljanje poštnih paketov.

GG. TRGOVCI!

Poštno pakete iz inozemstva dobite v 8 dneh zacinjene na odrejeno mesto, ako iste oddaste na naslov

STEVO TONČIČ : MARIBOR

(Za pakete nemškega izvora je paziti na obstoječe carinske odredbe. — Tozadevne informacije brezplačno na razpolago. — Postrežba hitra in točna. Za čim večje posluževanje te vrste odprave prosim s posebnim spoštovanjem

STEVO TONČIČ : MARIBOR

Telefon 230 in 330. — Brzjavci: Tonspedit.

SLOVENSKA BANKA
Ljubljana, Krekov trg 10, nasproti „Mestnega Doma“

Obrestuje najugodnejše vloge na knjižice in v tekočem računu. — Izvršuje se bančne posle najkulantneje. — Vplačana delniška glavnica K 30,000,000. — Telefon št. 567. — Čekovni račun št. 12,200.

Na debelo.

„JADRAN“

izvozna in uvozna družba z. o. o.

Ljubljana, Dunajska c. 9.

Telefon interurban 113.

PRIPOROČA:

Sladkor v kockah in kristal, kavo, čaj, Frank in kolinsko cikorijo, riž, milo, sodo, petrolej, bencin, sveče, metle, kolomaz (Koller in Breitner, Monfalcone), »Ilirijo« in »Jadran« kremo za čevlje, čokolado »Rudin« itd.

Najnižje cene!

MODNA TRGOVINA
A. PERSCHÉ
PRED ŠKOFIJO ST. 21.

priporoča svojo največjo izbiro
vsakovrstne svile,
vse modne predmete,
perilo in trikotažo.

Underwood

najboljši ameriški pisalni stroj sedanjosti

Opalograph

razmnoževalni aparat, razmnožuje strojno in ročno pisavo potom neizrabljive steklene plošče.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: 15, 20-20

The Rex Co. Ljubljana, Gradišče 10.
Moderno urejena popravilnica vseh pisalnih strojev.

**Pristna terpentinova
:: krema za čevlje ::**

NEOSAN

naiboljša

Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku.

Medić, Rakovec & Zankl, prej: A. Zankl sinovi.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana. D. z. o. z. Skladišče: Novisad.

Brzjavni: Meraki, Ljubljana.

Telefon: 64.

English varnishes:

Angleški laki:

COPAL VARNISH.

Kopalov lak za znotraj.

FINE COPAL VARNISH.

Fini kopalov lak za znotraj.

SUPERFINE COPAL BODY VARNISH.

Lak za kočlje, najfin.

FINE COPAL CARRIAGE BODY VARNISH.

Lak za kočlje, fini.

PALE FLATTING VARNISH SPRF.

Brusilni fini prep. ak.

PALE FLATTING VARNISH UNIVERSALE

Brusilni prepar. lak.

EXTERIOR COPAL VARNISH FINE.

Fini zračni lak.

EXTERIOR COPAL VARNISH SPRF.

Najfinejši zračni rap. lak

PALE SICCATIVE FLUID

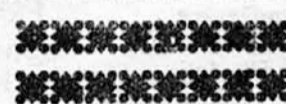
Sikatif, svetel.

DARK SICCATIVE FLUID.

Sikatif, temen.

SPRF. WELLRIGHT VARNISH.

Lak za kožijske stane najfinejši.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost:

barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolneje, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

„MERAKL“.

Lak za pode.

«MERAKL».

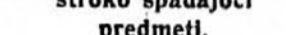
Linoleum lak za pode.

»MERAKL«.

Emajlni lak.

«MERAKL».

Brunoline.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

English varnishes:

Angleški laki:

JAPAN BLACK VARNISH.

Lak za gvozdje, japan.

FINE JAPAN BLACK VARNISH.

Fini črni japonski lak.

QUECK BLACK VARNISH

Japon. lak s silkativom.

ISOLATING BLACK VARNISH.

Izolirni lak.

LIQUID DRIERS PALE

Terebina svetla.

LIQUID DRIERS DEEP.

Terebina temna.

DAMAR VARNISH.

Damarov lak.

ENAMEL VARNISH WHITE.

Emajl bell.

ENAMEL VARNISH BLUE, RED, GREEN.

Emajl moder, rudeč, zelen.

FINE ENAMEL VARNISH WHITE.

Emajl bell, izredno fini.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

LJUBLJANA

Šelenburgova ul. 1

interesa skupnost s Hrvatsko eskomptno banko in Srbsko banko v Zagrebu.

Kapital 20.000.000 K. - Rezerve okrog 6.000.000 K.

Brzjavni naslov: ESKOMPTNA. - Telefon Interurb. št. 146.

Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.

Denarne vloge. - Nakup in prodaja: efektov, deviz, valut. - Eskompt menic, faktur, terjatev. - Akreditivi. Borza.

Hedžet & Koritnik - Ljubljana

Frančiškanska ulica 4

MANUFAKTURNA
blagovnica na debelo